

اهمیت "نامه به سردبیر"

The Importance of "Letter to the Editor"

سید مصطفی حسینی ذیجود

Seyed-Mostafa Hosseini-Zijoud

استادیار بیوشیمی بالینی، مرکز تحقیقات نفرولوژی و اورولوژی، دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله، تهران، ایران

Assistant Professor of Clinical Biochemistry, Nephrology and Urology Research Center, Baqiyatallah University of Medical Sciences, Tehran, Iran.

سرمقاله

بارها پیش آمده که بعنوان یک محقق، مقاله ای علمی را در مجله ای معتبر مطالعه نموده اید و به نظرتان رسیده که میتوان مطلب یا مطالب بیشتری را بدان بیافزایید و یا شاید خطایی را در آن مقاله کشف نمایید و یا نیاز به شفاف سازی بخشی از متن مقاله وجود داشته باشد. لذا این نظر و دیدگاه صحیح شما بایستی مورد توجه قرار گیرد و دیگران نیز از آن بهرمنند شوند. در این مورد و دیگر موارد مشابه، بایستی یک "نامه به سردبیر" نوشته شود تا نظرات خود را در جهت شفاف شدن و دقیق شدن مباحث علمی چاپ شده، با دیگران به اشتراک بگذارید (۱و۲).

از سویی ممکن است شما در راستای افزایش دانش موجود و ارائه افق های جدید پژوهشی پیرامون موضوعی که در حوزه تخصصی مجله است بدنبال فرصت و فضایی برای ارائه مطلبی باشید، اما حجم مطالب شما و نیز فرمت آن در قالب مقالات اصیل یا مروری یا دیگر انواع مقالات علمی ننگند، لذا شما می توانید این دیدگاه را که ماحصل تجربیات علمی خودتان است در قالب "نامه به سردبیر" تهیه نمایید و به مجله ارسال کنید. پزشکان پرمشغله معمولاً زمان کمی برای پژوهش های جانبی در کنار وظایف درمانی دارند و گاه روند چاپ مقاله علمی را دشوار و زمان بر می دانند. با این حال، "نامه به سردبیر" از سوی پزشکان میتواند به افزودن بینش بالینی در طبابت ایشان مفید واقع شود (۳و۴).

با توضیحاتی که داده شد، "نامه به سردبیر" از زوایای مختلفی دارای اهمیت است. "نامه به سردبیر" به حفظ و تقویت شواهد علمی کمک شایانی می نماید و همچنین افق های جدید پژوهشی پیرامون موضوعی خاص را برای همگان فراهم می آورد. فرایند خیلی ساده است، بدین صورت که

خواننده با دقت تمام داوری نقادانه در قالب "نامه به سردبیر" آماده میکند و چاپ می نماید، از آنجایی که "نامه به سردبیر" در راستای آن مقاله اصلی در پایگاه های علمی قابل بازبایی خواهد بود، بنابراین به شفاف سازی آن مقاله اصلی کمک نموده و باعث تقویت شواهد علمی می گردد. در بسیاری از پایگاه های علمی نامه ها نیز نمایه میگردد و به مقاله اصلی ارجاع می یابد و متصل است. این امر به مخاطب این اجازه را می دهد که هم مقاله اصلی و هم نامه و هم پاسخ نامه را همزمان مشاهده نماید و در نتیجه اطلاعات بیشتر و دقیقتر در مورد مقاله اصلی دست یابد. برخی معتقدند که با چاپ یک مقاله بحث و داوری در مورد آن مقاله پایان می یابد، در صورتی که چاپ مقاله در واقع آغاز بحث است که میتواند از طریق "نامه به سردبیر" محقق شود، "نامه به سردبیر" که بعد از چاپ مقاله اصلی اتفاق می افتد و تصویری واضح تر از موضوع را در اختیار مخاطبان قرار میدهد (۵).

"نامه به سردبیر" فضایی را فراهم میکند که خواننده یک مقاله علمی چاپ شده می تواند با نویسنده آن مقاله در جهت ارتقا علمی همدیگر و همچنین مجله تبادل نظر نماید. این "نامه به سردبیر" میتواند یک بینش جدید درباره موضوع، ارائه اصلاحات، پیشنهاد تئوری جایگزین یا درخواست شفاف سازی در مورد آن مقاله چاپ شده در مجله فراهم نماید که با فراهم نمودن اطلاعات اضافه تر، شواهد علمی قوی تر و معتبرتر می گردند (۵).

با توجه به اینکه "نامه به سردبیر" بعنوان کوتاه ترین مقاله غیرپژوهشی تلقی میگردد، لذا برای نوشتن آن، الزامی نیست که حتما فرد نویسنده، پژوهشگری باسابقه با مقالات منتشر شده فراوان باشد. در واقع همه خوانندگان مقالات علمی در قبال اعلام تصحیحات احتمالی و دادن نظرات مفید در مورد

مورد محتوای علمی آن تفکر کنید و با سایر متون علمی چاپ شده در آن زمینه آشنا باشید (۳).
با توضیحاتی که ارائه گردید و اشاراتی که به اهمیت "نامه به سردبیر" شد، با این وجود، جای "نامه به سردبیر" در بسیاری از مجلات علمی پژوهشی ایرانی خالی است که می‌تواند ناشی از عدم شناخت کافی از این نوع مقاله باشد.

منابع

1. Winker MA, Fontanarosa PB. Letters: a forum for scientific discourse. *JAMA* 1999;281:1543.
2. Horton R. Postpublication criticism and the shaping of clinical knowledge. *JAMA* 2002;287:2843-7.
3. Goodman NW. How to write a critical letter

مقاله علمی مسئول هستند که می‌توانند از طریق نوشتن "نامه به سردبیر" این مسئولیت را ایفا نمایند و به افزایش کیفیت و دقت متون علمی چاپ شده کمک نمایند. بنابراین اگر شما یک خواننده مقاله هستید، شما عضوی از گروهی هستید که می‌توانید "نامه به سردبیر" بنویسید. برای این کار، شما می‌بایست یک مقاله را با دقت تمام مطالعه نمایید و در

- and respond to one. *Hosp Med* 2001;62:426-7.
4. Brown CJ. Unvarnished viewpoints and scientific scrutiny. *Can Med Assoc J* 1997;157:792-4.
- Johnson C, Green B. Helpful hints: writing effective letters to the editor. *J Manipulative Physiol Ther* 2006;29:415-416.